

pellatione postposita. Præterea nullus eorum qui antea fuerit familiaris alicuius ex collegialibus, vel ex alijs quibuscunq; in collegio cōmorantibus possit admitti ad familiariatum. Familiaris autem qui post festum sancti Lucæ, ad familiariatum admittitur recipiat pro salario partem quæ pro rata temporis ei debetur secundum onus aut officium sibi iniunctū vt superius dictum est.

¶ *De Portionistis necessario in Collegio recipiendis.* XIII.

ORdinamus etiam q̄ ad honorem domus & augmentum exercitij literarum, Rector & Consiliarij teneant accipere intra collegialū clausuram habiles & honestos scholares tot quot camera super excrecentes capere poterunt, quos volumus appellare portionistas, nec aliquem qui fuerit sic qualificatus desinant in portionistam admittere sub excōmunicatio nis penna, quam si fecus fecerint eo ipso incurrant. Qui assumendi sic in portionistas teneantur dare operam summulis vel logicæ, seu physicæ aut theologiæ, & si secus fecerint expellantur statim à collegio. Præfati verò portionistæ subiaceant Rectori sicut præbendati, & comedant in mēsa rectorij, & sedeant post collegiales & capellanos, & cōmorentur in alijs cameris collegij, seorsum à collegialibus, nisi propter alicuius ipsorum dignitatem, merito fuerit inter collegiales arbitrio claustrī vel maioris partis ipsius collegij collocandus. Possint tamen inter eos commorari aliqui collegiales, qui eos regant ad arbitrium Rectoris & Consiliariorum. Inter præfatos etiam portionistas in suis sessionibus, seruetur ordo quem inferius decernimus inter præbendatos obseruari hoc excepto, q̄ sacerdotes inter eos si qui fuerint præferantur ceteris portionistis non graduatis, & non liceat eisdem exire à collegio absq; licentia Rectoris, sed non astringatur ire associati, teneantur legere in mensa suo ordine, non tamen obligentur ad reliqua officia domus præterq̄ ad opera officiosa & virtuti consentanea. Et teneatur quilibet portionista soluere singulis annis viginti ducatos auri quæ summa vel pretiū, nunq̄ possit minui, poterit tñ augeri, pro qualitate temporis & victualium penuria & caristia ad arbitrium Rectoris, & Cōsiliariorū, sed nunq̄ censeatur penuria seu caristia aliqua, nisi quando faneca frumenti excesserit valorem vnus floreni auri de aragonia, & tunc Rector & Consiliari non possint arbitrari, siue augere vltra quinq; ducatos, super præfatā summā viginti ducatorū, & cessante dicta penuria, nullatenus possint exigere vltra præfatos viginti ducatos. Et ne portionistæ in præstādo fideiussores pro prædicta summa soluenda grauentur, volentes eorum & collegij in simul indemnitate cōsulere. Ordinamus q̄ ante q̄ recipiantur soluant tertiam

tiam partem, prædictæ summæ, deinde, lapsis primis quatuor mēſibus ſoluant aliam tertiam partem, & in fine octo menſum, à die receptionis ipſorum ſoluant reſiduum totius summæ, q̄ ſi aliquis elapſo primo tertio non ſoluerit totam quantitatem ſecundi, & elapſo ſecundo non ſoluerit totam quantitatem vltimi tertij expellatur à collegio, nec poſſit expectari niſi per vnum aut ſaltem duos dies dumtaxat, quā ſolutionē realiter, & cū effectu facere teneantur omni fraude, ſimulatione ceſſante alias ſi contrariū factum fuerit Rector teneatur ſatisfacere collegio præfatam summam, & nihilominus pro prima vice ſoluat tres florenos, pro ſecunda duplicetur, pro tertia amittat veſtuariū illius anni, & vt materia euagendi præfatis portioniſtis magis tollatur, & nutricationes rationum euitetur ſtatuímus, q̄ poſtq̄ aliquis ex portioniſtis ceperis reſidere ſiue in initio ſuæ receptionis, in principio cuiuſlibet tertij per quantuncunq; paruū tempus ſteterit, etiam ſi per diem, ſi poſtea ſe abſentauerit, teneatur ad omnimodam ſolutionem totius tertij, ac ſi præſens interfuiſſet, ita q̄ pro tēpore cuiuſlibet abſentiæ nihil diminuatur collegio, nec ipſi aliquid reddatur de præfata quātitate, ſub dictis penis, nec concedat Rector alicui ex præfatis portioniſtis licentiam abeundi extra oppidū priuſq̄ is qui petit, præſentauerit Rectori cedulam ſubſcriptam nominibus diſpenſatoris maioris & ſcribæ collegij, cui incumbit dies ingreſſuum portioniſtarum, & eorundem ſolutiones ſcribere per quam conſtet q̄ vterq; illorum ſcripſit in ſuo libro dies diſceſſus huiuſmodi portioniſtæ, ſub penis in conſtitutione vndecima de abſentia collegialū & capellanorum contentis. Pro prædicta autem pecuniarū quātitate recipiat quilibet à collegio portionē ſicut præbendati. Prouideatur etiā eis de cameris cū ſuis clauibus, lectulis ligneis, cū ſuis funibus & menſa & ſubſellio & ſcamno, tonſore, & lotrice ſicut collegialibus, & quoties cōtigerit aliquem vel aliquos ipſorum egrotare, prouideatur eis de medico, ſed non dabitur medicina, permanebit autē quilibet portioniſta in collegio, vſq; ad finē ſui curſus artium, ſi fuerit artiſta, & ſtudento theologiam, poterit etiā manere per alios quatuor annos & non vltra, præterq̄ ſi ingrediatur curſum theologorū cū alijs ſui tēporis, nā tunc poterit manere intra domum vſq; ad magiſteriū in theologia. Si verò fuerit Regēs poterit manere in collegio, toto tempore quo regentauerit. Et nō poſſit expelli à collegio, niſi de conſenſu duarū partiū clauſtri, & iuxta cauſa interueniēti, ſi tñ aliquis ipſorum fuerit abſens à collegio vltra ſexaginta dies continuos vel interpolatos in vno anno, eo ipſo camera ſua poſſit tradi alteri, ſi vero fuerit abſens per quatuor menſes ipſo facto perdat, etiā locū in menſa reſectorij. Et ſi abſuerit vltra annū & voluerit iterū recipi ſoluat pro ſuo ingreſſu ac ſi denuo reciperetur. Et inſuper præfati portioniſtæ nō poſſint habere portiones ſuas extra reſectorium

rium. Omnes autem & singulæ personæ de nouo in collegio receptæ, siue sit præbendatus, siue capellanus vel portionista, in suo primo ingressu teneatur dare aliquid, pro melioratione portionis, ita tamen q̄ Capellanus maior aut præbendatus non dent minus q̄ duos ducatos, portionistæ autē aut Capellanus minor non minus q̄ vnum. Sed nullo modo possint vltra prædictam summam dare, nec ad id possint compelli, & hoc sit ad euitādas maiores expensas quæ in talibus casibus fieri solent, volumus insuper & districte iniungimus Rectori q̄ saltem semel in mense teneat capellam præfatis portionistis, vt eos possit instruere tam circa mores, habitum & honestatē, quàm etiam circa studium, atq; alia quæcunq; viderit corrigenda.

¶ *De Cameristis & socijs Cameristarum ac tredecim pauperibus eligendis. XIII.*

AD maiorem insuper dilatationē doctrinæ & exercitij scholastici in nostro collegio, statuimus q̄ in edificio siue cōpluio, q̄ vulgo dicitur patio, nostri collegij, quod vergit versus meridiē, sint tredecim pauperes scholares qui vocētur cameristæ, & isti sint logici vel ad minus summulistæ, & eligantur arbitrio Rectoris & Cōsiliariorū habēdo respectū ad bonā habilitatē & eruditionē eorū, sic q̄ ceteris paribus, præferatur ille qui fuerit altioris lēctionis. Electus in cameristā durabit per duos annos, in suo loco, quibus finitis vacabit, sed poterit iterū se opponere, & cæteris paribus præferat alijs oppositoribus, sed finitis iterū duobus annis nō poterit amplius eligi in cameristā, nisi per quatuor annos ad summum, & quilibet istorū habebit annuatim à collegio elemosynā duorū florenorū auri, & subiacebunt iudicio & correctioni Rectoris sine aliqua appellatione. Expelli tñ à collegio nō possint, nisi de cōsensu Cōsiliariorum, habebit autē Rector ad sui exonerationē constituere vnū viscerectore pro cameristis qui sit de numero ipsorū. Et volumus etiā, q̄ cū eisdē cameristis, & in suis cellis collocentur alij scholares pauperes qui vocentur socij, & istorū nō sit determinatus numerus, sed sint tot quot camere ipse poterūt capere cōueniēter, & sint ad minus summulistæ. Hi etiā obseruabūt cōstitutiones supradictas cameristarū, & erunt subiecti correctioni Rectoris, vel vicerectoris sicut cameristæ, & nō habeāt in collegio nisi cameras gratis. Ordinamus insuper q̄ vltra prædictos socios vel ex eis si videretur sint continuo tredecim pauperes artistæ, qui ad minus sin summulistæ, & eligātur ad arbitriū Rectoris & Cōsiliariorū, in quorū electione præferātur illi qui fuerint honestiores, & doctiores, quibus quotidie dentur fragmēta panis, & residuum carniū, & aliorum ciborū totius refectorij, cū brodio. Cū quibus prouisis si aliquid superfuerit, detur alijs scholaribus

bus pauperibus indifferenter. Hi verò tredecim nulli prorsus seruiant nisi collegio in communi, vt magis studio literarum proficiant.

*¶ De hora prandij & cenæ & de modo seruiendi ad mensam
& lectione ibidem facienda. XV.*

STatuimus & ordinamus, quod per singulas hebdomadas ponantur in mensa rectorij mantilia munda, & mapæ siue paniculi mundi, & quoti die tempore prandij & cenæ, distribuantur singulis Rectori & capellanis, & collegialibus, singula vasa argentea ponderis vinus marchæ & certæ formæ, quæ nos eidem collegio largiti sumus, vt in eis decentius in rectorio collegialibus pocula ministrarentur, quorum custodia per Rectoré & Consiliarios cõmittatur illi, qui postremo ad prebendam, vel capellaniam receptus fuerit, siue alicui alteri ex collegialibus, vel capellanis, put eis melius, & cautius videbitur prouidédũ, portionistis tñ prouideatur semel de singulis vasis vitreis, liceat tamen eis habere suis expensis singula vasa argætea dummodo sint eiusdem ponderis & formæ vasorũ collegij prædictorum, detur & vnicuiq; gladius, & salinum, ac viceus aquæ, quæ omnia æqualiter & cõmuniter distribuãtur omnibus sedëtibus ad mensam, vt præmittitur, & omnes eodẽ cibo & æquali portione, ac eodẽ modo præparata vtãtur, sed si venerint post ministracionem cuiuscunq; ferculi, perdant pro illa vice fercula, siue fructus qui fuerint ministrati, ita q̄ non spectentur sed omnes in simul surgant à mensa, nec pro illa vice aliquid amplius eis ministretur. Hora autem prandij & cenæ varietur iuxta diuersitatem temporum pro arbitrio Rectoris & Consiliariorũ. Præterq̄ si aliquando maiori parti claustrali ter visum fuerit, cæterum nulli præbendato, vel capellano, aut portionistæ, nec alicui alteri detur, aliquid de sua portione extra rectorium, nec eis liceat quouis modo recipere, nec aliqui eorum possint interesse, vel cũ quocunq; extraneo quãtũcunq; cõsanguineo vel coniuncto in suis cellis, vel alibi intra collegium in simul prandere, vel cenare, aut alia quæcunq; conuiuia vel collationes quouis modo facere, sub p̄na q̄ quicunq; dederit, vel receperit aliquid de sua portione extra rectorium, vel simul cum altero extra rectoriũ in collegio (vt præfertur) comederit, si fuerit collegialis vel capellanus, pro prima vice priuetur ordinaria portione per mensem, pro secũda verò perdat vestuariũ illius anni, pro tertia autem expellatur à collegio, sed si fuerit ex portionistis, p̄ prima vice priuetur portione quindecim dierum, pro secunda vero vnus mensis, pro tertia verò expellatur à collegio. Si autem fuerit ex familiaribus, statim expellatur à collegio, nullatenus in eo amplius admittendus. Familiares insuper capite detecto seruiãt mensæ, qui

post primam mēsam Rectoris, collegialiū, & capellanorū, ac portionistarū comedant, & sedent iuxta suas antiquitates in mēsa inferiori, inter familiares autem deputentur duo, aut plures qui diuidant portiones, assistatquē eis ad ordinationes & diuisiones portionis, collegialis, vel capellanus ex minoribus vltimo in collegio receptus, cum quo teneatur adesse per duos primos menses ille, qui idem officium vltimo exercebat. Et familiares deputati pro diuisione portionum sint iidem ipsi, qui cibos condiendos, appensos libratos coquo tradiderint, vt possint deprehēdere an in ratione dati & accepti fraus siue diminutio aliqua interueniat, quod si casu compererint, teneantur familiares sub pœna expulsionis Rectori statim reuelare: cuius arbitrio delinquentes in hoc debite puniātur. Ordinamus insuper, q̄ durāte prandio, vel cena in refectorio non desit lectio spiritualis, sed tēpore prandij legatur ordinarie lectio de Biblia, & tempore cenæ possint legi alij libri sanctorum, & aliorū doctorum, qui sint de approbatis ab ecclesia pro arbitrio Rectoris, & Consiliariorum: ad præfatas verò lectiones vt præfertur, in mensa legendas teneantur capellani, & collegiales, & portionista successiue per suas hebdomadas, incipiendo ab eo qui vltimo fuerit receptus, exceptis Rectore, & Regētibus, & doctoribus in theologia, in absentia verò Rectoris vel Vicerectoris ad collegialem qui in eminentiori loco sedet spectet facere signum in mensa, quādo lector cessare debeat à lectione, & cū finitū fuerit prandium, vel cena, facere etiam signum ad gratias persoluendas, & quia in pronuntiatione lectionis ad mensam, posset cōtingere aliquem ex lectoribus incongrue, siue minus erudite proferre, id circo huiusmodi defectus qui acciderint in legendo corriget, & emendabit antiquior ex Regētibus in theologia, ibidem existētibus, & in eorum absentia antiquior ex magistris in theologia, quibus absentibus, emendabit lectore antiquior ex Regentibus artium. Et deinde baccalarij formati in theologia, & postea ceteri magistri, in artibus, secundum suas antiquitates, & post eos cui Rector cōmiserit. Cau eant autē omnes ad mēsam sedētes, & etiā omnes familiares seruientes, ab omni seditione, & murmuratione, & scādalo, & strepitu, vt legens attente ab omnibus audiatur, sub pœna, pro qualitate rei, & temporis, ac personarum acriter arbitrio Rectoris imponenda, & exequenda. Nemini etiam ex omnibus, qui in nostro collegio pro tempore residebunt, liceat coquinam, vel alia cellaria victualium intrare, illis dumtaxat exceptis, quorum intererit ratione officiorum suorum in cellarijs ipsis versari, vel coquinam ad præparandos & condiendos cibos intrare, teneantur tamen præfati officiales, suas officinas claudere, sub pœna per Rectorē imponenda. Qui verò præter istos officiales in easdem officinas, vel aliquam ipsarum, ingressus fuerit, tam collegialis, vel capellanus, vel portionista, priuetur

priuetur vino per illum diem, vel etiam si Reſtori videbitur tota portione illius diei. Permittimus tamen, q̄ in tempore hyemis liceat eis paulò ante horam prandij & cenæ, habere ignem ad ſe calefaciendum in aliquo decenti loco omni modeſtia ſeruata, in reſtorio vero nullatenus prunæ incendantur.

¶ *De ordine ſedendi ad menſam, & portionibus distribuendis. XVI.*

AD tollendas ambitiones circa locorum honores, volumus, q̄ immediate poſt Reſtorem, qui tam in menſa, quàm in clauſtro debet habere ſupremum, & honoratiſſimum locum, & in omnibus alijs actibus & negotijs, cum ipſe ſit caput omnium aliorum, ſicut præmiſſum eſt, à dextris & ſiniſtris ipſius, conſequenter ſedeant collegiales regètes theologi, vnusquiſq; iuxta prioritatem aſſecutionis ſuæ regentiæ, deinde cæteri doctores theologi, ſecūdū ſuas antiquitates, in gradu ſuſcepto in hac vniuerſitate, & ſucceſſiue magiſtri regentes artium collocentur ſecundum ſuas antiquitates in regentia huius vniuerſitatis, poſtea duo capellani maiores propter honorem ſui officij, & deinde cæteri præbendati, & ſacriſta maior, & capellani minores inter quos volumus, q̄ præcedat graduati, dum tamē fuerint graduati in hac vniuerſitate, & inter graduatos præferantur illi, qui habent ſuperiorem gradum. Ita q̄ bacchalaris formatus in theologia, præcedat magiſtro in artibus, magiſter bacchalaris theologo non formato, poſt iſtos autē nemo reputetur graduatus quantū ad ordinem ſedendi, & præcedendi, etiam ſi ſit inter eos bacchalaris, vel licentiatus in artibus, ſed inter graduatos æquali gradu præcedat antiquior in gradu accepto in hac vniuerſitate. Præbendati verò & ſacriſta maior, ac capellani minores non graduati ſedeant, præbendati inter ſe, & capellani inter ſe poſt ſacriſtam maiorē, iuxta ordinem ſuarum antiquitatum. Sed ſi aliquis gradū magiſterij ſeu bacchalarij formati acceperit mutet locum, aſcendens ſuperius ſuper non graduatos, et ſi eſſet poſterior in aſſecutione præbendæ, & iuxta ordinem prædictū ſeſſionis, ſeruetur ordo præcedēdi in omnibus alijs actibus, & negotijs: volumus tamen, q̄ in primo anno ſui ingreſſus ſedeant graduati tam in reſtorio, q̄ in clauſtro ſecundum ordinē ſuarū receptionū, non habito reſpectu ad gradū, tranſacto verò anno aſcendant iuxta qualitatem ſui gradus. Nec poſſit aliquis renunciare præminentia ſuæ gradus. Qui verò huiusmodi renūciationem exegerit, aut in clauſtro propoſuerit, eo ipſo ſit excommunicatus, & expellatur à collegio, præterq̄ ſi talis electus illo primo anno gradum doctoratus in theologia conſequutus fuerit, aut regentiam aliquā

nostræ vniuersitatis, nam in illo casu statim ascendat ad locum sibi debi-
tum secundum tenorem nostræ constitutionis. Et idē volumus, si aliquis
regens ad præbendas nostri principalis collegij fuerit admissus. Ordina-
mus in super, q̄ vnusquisq; capellanus, collegialis, aut portionista habeat
in mensa refectorij panem & vinum ad sobriam saturitatē, ita q̄ per diem
non possit dari vnicuiq; ad summū, nisi medietas mensuræ vini, quæ vul-
go açumbre dicitur, nec dispensatori amplius possit recipi in computum,
& in diebus carniū libra cum dimidia de carniū arietinis, pro prædio
simul & cena. Teneatur etiā collegium prouidere mense de sale, aqua, car-
niū suilis, infra designatis, & de oleribus, & fructibus, sic, q̄ in oleribus,
& fructibus dispēsator pro singulis triginta comedētibus ad mensam, pos-
sit expendere argentum vnum cum dimidio. Nec amplius quouismodo,
vel pro quibuscunq; alijs sedentibus erogare possit. In diebus verò quibus
esus carniū prohibetur, loco carniū succedant piscamina, vel oua, aut
alia quę permittuntur in talibus diebus in eodem precio. Et quia in simili-
bus diebus, vt plurimum fieri solent maiores expensæ, pro condimentis ci-
borum, volumus q̄ vltra argentum vnum cū dimidio, quod in diebus car-
niū dabitur pro oleribus, & fructibus (vt dictum est) addere possint pro
oleo, aceto, melle, butiro, leguminibus, oleribus, fructibus, speciminibus,
ac alijs quibuscunq; condimentis, & sculentis, respectu singulorum trigin-
ta prædictorum aliud argentum cum dimidio. Ita q̄ vltra prædicta tria re-
galia nil amplius quoquomodo expendi possit. Portio vero familiarum &
seruitorum sit aliquanto minor iuxta bonum iudicium Rectoris & Consi-
liariorum, fragmenta vero panis, & residuū carniū, & aliorum ciborum
totius refectorij distribuantur quotidie illis tredecim pauperibus, de qui-
bus supra dispositum est: Sed in die Natiuitatis dominicæ, cū duobus die-
bus immediate sequentibus, & in primo die Paschæ resurrectionis, & Pen-
thecostes, & in festis natiuitatis, annunciationis, & assumptionis beatissi-
mæ virginis Mariæ, & die natiuitatis sancti Ioannis baptiste, & in die san-
ctorum apostolorum Petri & Pauli, & sancti Iacobi, & sancti Illesonsi, &
sancti Nicolai, & in die sancti Francisci, in omnibus prædictis festis & solē-
nitatibus, tātummodo liceat eis meliorare portiones duplicādo sumptos,
& expensas portionum carniū, vel piscaminū talis diei dūtaxat, & expē-
datur in cibos quos Rector & Cōsiliarij decreuerint ministrādos. Ceterū
vt Rector & Cōsiliarij regimini & gubernationi domus vigilātius intēdāt,
volumus q̄ per singulos annos teneātur facere prouisiones victualiū, & alia-
rū rerū collegio necessariarū, debitis tēporibus, ita tamen, q̄ pecuniæ in hu-
iusmodi prouisionibus expēdendæ, correspōdeāt sumptibus ordinarijs supe-
rius taxatis, & nō vltra inter quę teneātur emere porcos prouisioni domus
necessarios

necessarios, pro quibus emendis possit ad summū expēdi quātitas quadraginta florenorū, & nō amplius etiā quantuncunq; creuerit numerus portionistarum. Quæ omnia, vt facilius, & equiori precio comparari possint, emantur, vel in nundinis, aut alijs oportunis tēporibus. Sed si in his, & similibus negligenter se habuerint, teneantur restituere collegio dānum, q̄ propter eorum negligentiam idem collegium incurrerit arbitrio deputatorum, & visitatoris moderandum.

¶ *De electione Camerarum, & q̄ singuli collegialium soli habitent in cellis. XVII.*

Propter honorem officij Rectoris volumus, q̄ sit vna determinata camera pro Rectore, illa videlicet quæ est immediatē super locum depositi ad quam in fra triduum postquam fuerit electus veniat, & dimittat Camerā in qua antea quàm fuisset electus in Rectorē habitabat pro vsu collegij, & pro habitatione alterius collegialis, aut capellani maioris ad tempus ad quam possit, finito Rectoriæ tempore reddere. Sed qui in eam habitauerit sine difficultate cedat, quia nollum^o q̄ aliquis in collegio occupet duas cameras simul. In cæteris tamen cameris collegij liceat ipsis collegialibus optare, siue eligere cameras cū vacauerint iuxta ordinē suarū sessionū in refectorio, capellani vero maiores tantum modo propter honorē sui officij & propter necessitates quæ occurrere possint, habent duas cameras in duabus diuersis habitationibus, & dormitorijs collegij quæ sint latiores, & commodioris cæteris, vt facilius cuiusuis temporum copia occurrente necessitate haberi possit ad quos tanquàm ad proprios sacerdotes volumus omnes & singulos habitantes in collegio recurrere sicut superius est dispositum. Sacrista vero maior, & alij nouem Capellani minores habeant suas cameras prope sacristiam, & ambitum ecclesiæ sancti Illesonsi vt premisum est. Cæterum quilibet ex capellanis, & collegialibus propriā habeant cellam in qua dormiat solus, & qui contrarium fecerit, tã recipiens, quàm receptus acriter puniatur arbitrio Rectoris, nisi quando aliquis tali esset infirmitate detentus propter quam Rectori videretur merito cum eo dispensandum.

¶ *De clausura domus, & q̄ nemini liceat extra collegium pernoctare. XVIII.*

Ordinamus insuper, quòd omnes collegij fores claudantur per vnum familiarem ad hoc officium designatum, hoc tamē seruato ordine, q̄

ianua maxima quæ spectat ad septentrionem claudatur semper in crepusculo noctis. Ianua autem ad meridiem vergens, qua est exitus ad compluuium cameristarum non semper eadem hora, sed diuersis horis per diuersa anni tempora claudatur: à festo enim sancti Lucae, vsq; ad festum purificationis virginis: obseruetur hora septima noctis: à festo autem purificationis vsq; ad penthecoste trahatur hora octaua: à penthecoste vsq; ad festum assumptionis virginis claudatur hora nona: ab assumptione, vsq; ad sanctum Lucam iterum claudatur hora octaua, sed per quartam partem horæ ante clausuram ipsius ianuae, pulsetur campana maior & paulò antequàm claudatur, fiant nouem pulsationes ad ostium, vt exeant habitantes extra collegium: Siqui tunc in domo fuerint: clausa tamen prima ianua donec secunda claudatur, semper astet eidem secundæ præfatus familiaris ianitor, vt videat intrantes & exeuntes, & si aliquod indignum collegio viderit teneatur statim illud reuelare Rectori sub pœna periurij. Eisdem etiam horis secundum diuersitatem temporum claudatur ianua cameristarum, quæ occidentem respicit, nam alia quæ ad orientem vergit semper debet manere clausa, nisi quando visum fuerit Rectori, quòd pro aliquibus prouisionibus, vel quibuscunq; alijs necessarijs oporteat, siue deceat aperiri. Postquàm vero collegij fores totaliter fuerint clausæ, præfatus ianitor tradat illarum claues iuniori Consiliario, sub pœna carcerationis per Rectorem infligenda. Idem etiam Consiliarius teneatur postquàm receperit claues visitare clausuram forium sub pœna priuationis portionis vnius hebdomadæ. Sed si casu accidat, quòd aliquis extraneus in domo permanferit post clausuram forium nequaquam liceat ei pernoctare in collegio, nec aperiat ianua, vt exeat, sed per fenestras cum corda mittatur deorsum, si quando verò contingerit, quòd post talem clausuram domus, ingruat aliqua necessitas puta pro medico, vel medicinis; aut alijs similibus quæ sine periculo euitari vel differri non possunt: Tunc præsentem Rectorem & Consiliarijs possit aperiri ianua cameristarum, videlicet quæ vergit ad occidentem, & alia ianua collegij quæ est versus meridiem, qui autem præter hunc modum, & ordinem aliquam ianuam ex prædictis referare attentauerit, statim expellatur à collegio, nunquam amplius in eo admittendus. Nullus insuper collegialis, capellanus, portionista, aut camerista nostri collegij, in oppido existens audeat extra ipsum pernoctare, alias si post clausuram domus, horis supra determinatis extra ipsum pernoctauerit: Si fuerit capellanus, aut collegialis, pro prima vice ieiunet in pane & aqua primis tribus diebus sequentibus, & pro secunda priuetur portione collegij per mensem, pro tertia verò nocte expellatur à collegio, Portionistæ autem, & cameristæ in hoc casu puniantur arbitrio Rectoris, attendente ætate, & qualitate personarum.

*De excessibus Rectoris & Consiliariorum atq; collegia-
 lum, & capellanorum & aliorum offi-
 cialium. XIX.*

SI Rector, vel Consiliarius, vel quivis alius officialis de Collegio, aliquod enorme, vel graue delictum in præiudicium Collegij, vel vniuersitatis, vel contra eius commune bonum, aut contra honestatem personarum ipsius attentauerint: Præcipimus, quòd quicumq; de collegio, & vniuersitate hoc sciuerit, sub pœna excommunicationis, quam contrafaciendo ipso facto incurrat, statim teneatur illud referre in claustrum, claustrum verò omnibus modis, quibus poterit se informet de veritate, & si quis prædictorum repertus fuerit culpabilis, per huiusmodi informationem puniatur delinquens priuatione officij, vel expulsionem à collegio, vel alia pœna, prout qualitas delicti, vel negocij exegerit, habita consideratione ad qualitatem personarum, & officiorum, dum tamen per claustrum, vel saltem de consensu duarum partium ipsius iudicetur: si autem (quod absit) contingat aliquem Collegialem, aut Capellanum, vel portionistam, lapsu carnis cum muliere se immiscere, & hoc legitime constiterit Rectori, & Consiliarijs expellatur à Collegio, cui pene subiaceat conscius, & confors ipsius delicti. Camerista autem pro tali excessu legitime probato, expellantur per Rectorem, & Consiliarios. Præterea, si aliquis præbendatus, vel capellanus, vel portionista, camerista, vel socius, aut familiaris Collegij, alteri iniuriam irrogauerit publice aut priuate, Rector ad arbitrium suum corrigat delinquentem, acrius tamen castiget minorem inferentem aliquam iniuriam maiori, quàm maiorem, qui eandem minori iniuriam intulit, attendita qualitate personarum, & cæteris circumstantijs si quis autem suadente diabolo, manus violentas in alium iniecerit, aut sanguinem effuderint, vel arma contra aliquem extraxerit, expellatur à Collegio, vel secundum suæ personæ conditionem puniatur, dum tamen præbendati, & capellani per totum claustrum iudicentur, portionistæ autem, & alij inferiores extra Collegium habitantes puniantur arbitrio Rectoris, & Consiliariorum, contententes autem verbis, leuiter per Rectorem, coactis aliquibus de antiquioribus Collegij adinuicem reconcilientur: ille autem, qui fratri suo reconciliari noluerit, expellatur à congregatione aliorum tam in mensa quàm in claustrum, sed si ultra tres dies persistit in sua pertinacia, expellatur à Collegio: Si autem aliquis prædictorum Rectori verbo, vel facto iniuriam intulerit, aut inferre præsumperit, arbitrio ipsius Rectoris priuari possit ordinaria portione per mensem præcisse sine appellatione, grauiorè verò pœnam nisi de consensu Consi-

Consiliariorum vel eorum maioris partis infligere non possit. Teneatur autem Rector cum aliquem punierit, manifestare ei delictum, propter quod talem sibi inferat poenā. In alijs vero poenis à Rectore imponendis, si excederint viginti dies, poterit taliter punitus habere recursum ad Consiliarios, ad quos pertineat, & habeant potestatem in simili casu pro suo arbitrio moderandi, vel addendi, aut confirmandi poenam constituto sibi simpliciter de veritate.

¶ *De poenis contra furantes vel surripientes
aliquid de bonis Collegij. XX.*

STatuimus insuper & ordinamus, vt quęcunq; personę, cuiuscunq; status, gradus, conditionis, vel præminentię existant, siue sint nostri collegij, vel vniuersitatis, vel quęcunq; alię personę vndecunq; sint, coipso q̄ bona nostri collegij, quouis modo occupare, vel illicite contractare, siue detinere, vel inuadare, aut furto subtrahere præsumpserit, vel attentauerit, vltra poenas a iure statutas, sententiam excommunicationis incurrant, à qua nõ possint absolui nisi per Rectorem, & præmissa satisfactione rei sublata, vel indebite occupata, siue inuasa, q̄ in omnibus sententijs, & cęsuris in his nostris constitutionibus contentis, volumus obseruari, vt nisi per Rectorem, & præmissa integra satisfactione, nullatenus possit absolui. Et insuper, si fuerint de personis præfati nostri collegij, vel vniuersitatis, ab eodem collegio, & vniuersitate expellantur, & eandem sententiã decreuimus incurrere, quicunq; nouerit præfatas res furto subtractas, vel aliter indebite detentas, siue occupatas, si statim Rectori & Consiliarijs vel alteri ipsorum non manifestauerit, clare & aperte, ita q̄ collegium nostrum, res suas recuperare possit. Si autem Rector & Consiliarij res ipsius Collegij sic furto sublatas, postquam ad eorum notitiã peruenerit exigere seu recuperare neglexerint, per visitatorem proxime futurum ad omnimodam solutionem Collegio faciendam condemnentur, & strictè compellantur. Supra quibus omnibus, & singulis tam Rectoris & Consiliariorum, quàm ipsius visitatoris conscientias oneramus.

¶ *De Claustro ordinario. XXI.*

STatuimus & ordinamus, quòd vltra ea quę quotidie incurrunt, ad quę expedienda oportebit conuocari claustum, teneatur etiam Rector ordinarie prima sexta feria cuiuslibet mensis conuocare, & tenere claustum omnium collegialium ad vespërã finitis reparationibus, & clauso iam
collegio,

iam collegio, vt prouideatur circa lectiones, magistrorum & honestatem collegialium, & capellanorum, & circa redditus & expensas ac alia honestatem & vtilitatem ipsius collegij concernentia. Et quidquid secreti in tali claustro, aut quouis alio tractabit, nullus collegialium audeat id reuelare sub pena per iurij. Et si contra aliquem probatum fuerit, pro prima vice, comedat in refectorio panem & aquam dumtaxat per tres dies, nisi fuerint adeo graua, q̄ maiori pena fuerit puniendus. Et tunc Rector cum claustro poterit illum maiori pena puniri. Pro secunda vice priuetur portione ordinaria per mensem, pro tertia autem expellatur a collegio.

¶ *De Libraria Collegij. XXII.*

STatuimus etiam, q̄ in libraria, quam in eodem nostro collegio fecimus, & sufficienti librorum copia instruximus, sint perpetuo singuli libri, singulis catenis ligati, in suis locis per ordinem, vt nequeant inde faciliter auferri, quos etiam prohibemus omnino cuiquam commodari. Et vt omnibus & singulis ad ipsam librariam concurrentibus facilis pateat additus, & sine aliqua difficultate possint in eadem proficere, volumus q̄ perpetuis futuris temporibus, sit aperta ipsius librariæ ianua, per quatuor horas singulis diebus, hoc ordine, videlicet, a festo sancti Lucae vsq; ad pascham resurrectionis in qualibet die, aperiatur mane ab hora octaua vsq; ad decimam, & vesperi, ab hora secunda vsq; ad quartam, & à pascha resurrectionis vsq; ad festum sancti Lucae referetur mane, ab hora septima vsq; ad nonam, & vesperi ab hora tertia vsq; ad quintam, Et his oris teneantur Bedelli singuli per singulos menses alternatim aperire & claudere, & seruare præfatis horis, librariam dictam, huius etiam librariæ, singuli collegiales & capellani, singulas habeant clauces, nec permittatur, per eosdem, quòd aliquando ipsius librariæ ianua maneat aperta, in quo si aliquis negligens fuerit priuetur portione vnus diei, pro qualibet vice, si verò aliquis extraneus, alijs q̄ supra deputatis horis ad librariam venerit, idem qui ei ostium reserauerit teneatur custodire & spectare ad ianuam donec extraneus exeat, & districte prohibemus, sub excommunicationis lætæ sententiæ pena ne liber aliquis ab ipsa libraria extrahi possit, nisi ex aliqua iuxta causa, id fieret videlicet: ad imprimendum aut transcribendum talé librum, nã tunc poterit fieri de cōsensu maioris partis claustrum, accepta prius sufficienti cautione, & non alias, libros vero ipsius librariæ, teneatur mundare à puluere & alijs immunditijs vnus ex Capellanis minoribus, vel Collegialibus, cum vno portionista, suo ordine, saltim semel in mense, & ipsis præsentibus, vnus ex familiaribus teneatur, scopis mundare pavementum ipsius librariæ, in quæ qui negligens fuerit puniatur